Ankenævnet for Forsikring

Den 16. september 2015 blev i sag nr. 87093:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har pensionsordning i AP Pension. Klageren har nedlagt påstand om, at klagerens regulerede levetid bringes tilbage til den levetid, som var gældende før omvalget til FSP Markedsrente i 2011. Subsidiært ønsker han, at få en kompensation til sin pensionsordning, som modsvarer den regulerede levetid. Klageren har oplyst, at da selskabet regulerede levetiden, blev hans forventede pension nedsat med ca. 30 %.

Det fremgår af sagen, at klageren oprindeligt blev optaget i FSP Pension. I 2011 accepterede han et tilbud fra FSP Pension om omvalg af pensionsordning, der involverede overgang fra ordning med ydelsesgaranti til ordning med markedsrente. I januar 2011 indførte Finanstilsynet en ny levetidsmodel, hvilket har medført en ændring af prognoserne for klagers pensionsudbetalinger. Klager ønsker, den regulerede levetid bringes tilbage til den levetid, der var gældende før hans omvalg. Alternativt ønsker han at modtage kompensation for værdien af den regulerede levetid.

Selskabet henviser til, at selskabet hverken er berettiget eller forpligtet til at anvende et andet levetidsgrundlag end det, selskabet har anmeldt til Finanstilsynet, og at klager er blevet fuldt kompenseret for de hensættelser, der var på levetider på omvalgstidspunktet i henhold til kompensationsmodel, der er udarbejdet med Finanstilsynet.

Klageren har i klageskemaet dateret 10/12 2014 bl.a. anført:

"**Sagsfremstilling**
Supplerende redegørelse kan evt. vedhæftes som bilag.
I sommeren 2011 tilbød min pensionskasse Finanssektorens Pensionskasse (FSP Pension), at jeg kunne overflytte min ordning fra FSP Gennemsnitsrente med garanti til FSP Markedsrente uden garanti.

Som optakt til selve overflytningen udsendte FSP Pension i april/juni 2011 et prospekt, hvor man anbefalede alle, at opgive garantien og flytte midlerne til markedsrente. FSP Pension slog fast, at den eneste ændring i pensionsproduktet var, at man ændrede investeringsform med bedre og friere mulighed for investeringer og dermed på sigt muligheder for et godt afkast.

Men en meget væsentlig oplysning undlod FSP Pension, at informere mig om. FSP Pension undlod at informere mig om, at jeg ved at vælge FSP markedsrente uden garanti, så valgte jeg også, at pensionskassen kan regulere min levetid.

Efterfølgende er FSP Pension fusioneret med AP Pension. AP Pension har i forbindelse med fusionen overtaget FSP Pensions forpligtelser. AP Pension har efterfølgende valgt at regulere min levetid op, og derfor må jeg forvente at få en mindre årlig pension, når jeg en gang skal pensioneres.

Jeg har sendt min klage (se vedhæftede fil) til AP Pension d 16. nov. 2014. AP Pension har svaret mig i mail af 24. nov. 2014.

I svaret (som også er vedhæftet) skriver AP Pension bl.a. at det er mit krav, at blive flyttet tilbage til Gennemsnitsrente. Det er slet ikke mit krav, som det fremgå af ovennævnte og i vedhæftede bilag. AP Pensions argumentation kan derfor ikke betragtes som værende gældende for min klage.

Jeg skal derfor anmode Ankenævnet om at fastholde mit krav (se nedenfor) overfor AP Pension.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Jeg traf beslutning om, at vælge om fra gennemsnitsrente til markedsrente, fordi det fra direktion og bestyrelse i FSP Pension klart blev tilkendegivet, at omvalget alene var et valg af ændrede investeringsformer/-muligheder. Jeg var helt med på, at der kunne være år med negativt afkast.

Men FSP Pension undlod at oplyse mig om, at risikoen ved længere levetider ved et omvalg overgik fra pensionskassen (FSP) til mig.

Jeg kræver derfor, at min regulerede levetid bringes tilbage til den levetid, som var gældende for mig før mit omvalg til FSP Markedsrente i 2011.

Alternativt til at regulere min levetid tilbage til den oprindelig fastsatte levetid, foreslås en udbetaling af en kompensation til min pensionsordning, som modsvarer den regulerede levetid."

Selskabet har i brev af 20/4 2015 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"**2. Selskabets holdning**

…
Selskabet mener ikke, at klager skal have medhold i sin klage, fordi selskabet hverken er forpligtet eller -berettiget til at anvende et andet levetidsgrundlag ved beregning af Klagers dækninger, end den/de levetidsforudsætninger, som selskabet har anmeldt til Finanstilsynet iht. Lov om Finansiel virksomhed §§ 20 og 21.

Dertil kommer, at klagers pensionsordning i AP Pension, som den fremstår i dag, ikke er et resultat af Klagers omvalg fra gennemsnitsrente til markedsrente ved Pensionsvalg 2011 i det daværende FSP Pension, idet Klager i 2013 valgte at overføre værdien af depotet til en helt ny pensionsordning til AP NetLink. Dermed ophørte den tidligere pensionsordning fuldstændigt og Klagers produktsammensætning, aftale- og beregningsgrundlag blev ændret.

I forhold til Klagers forslag om udbetaling af kompensation til depotet, er det selskabets opfattelse, at dette ønske er imødekommet idet selskabet på baggrund af Finanstilsynets afgørelse af 2. april 2014 har beregnet og udloddet værdien af de forsikringsmæssige levetidshensættelser, som lå til grund for de ydelsesgarantier, som Klager var omfattet af frem til Pensionsvalg 2011. Beregningerne har vist, at klager allerede havde fået en rimelig kompensation i forbindelse med Pensionsvalg 2011, og ikke havde krav på yderligere.

3. Begrundelse
Klager var gennem sin ansættelse i … omfattet af obligatorisk pensionsordning i AP Pension. Frem til juni 2011 var klager omfattet af pensionsordning i gennemsnitsrente med regulativ Traditionel i det tidligere FSP Pension (Bilag 1). Vi vedhæfter pensionsoversigt fra 2009 til belysning af den daværende pensionsordning (Bilag 2). Klager indbetaler ikke længere bidrag til selskabet.

3.1. Pensionsvalg 2011
Bestyrelsen i det daværende FSP Pension, som var valgt af og blandt medlemmerne, traf beslutning om at gennemføre et omvalg i december 2010, hvor 12.000 kunder blev tilbudt skift fra gennemsnitsrente med ydelsesgaranti (Klasse I) til et markedsrentemiljø uden ydelsesgaranti (Klasse III).

Skiftet fra Gennemsnitsrente med ydelsesgaranti til Markedsrente indebar overgang til en grundlæggende anden pensionsform, som er kendetegnet ved, at der netop ikke er nogen ydelsesgaranti. Markedsrenteproduktet, som også kaldes Unit Link, er defineret i det første livsforsikringsdirektiv af 5. marts 1979 (79/267/EOEF) og beskrevet i Lov om finansiel virksomhed, Bilag 7. Klasse III produkter har siden årstusindeskiftet været et almindeligt livsforsikringsprodukt, som tilbydes bredt af såvel kommercielle som ikke-kommercielle pensionsselskaber. Der er således tale om et kendt og almindeligt pensionsprodukt, og ikke om et nyt ukendt eller særligt risikofyldt produkt.
…
5. Levetider
Klager anfører, at han vil føres tilbage til de levetider, der dannede grundlag for beregning af hans pensionsordning før 2011.

Dette kan vi ikke imødekomme, da klagers pensionsordning er omtegnet 2 gange siden begyndelsen af 2011.

Hertil kommer, at en sådan tilbageførsel ikke vil være lovlig efter reglerne i Lov om finansiel virksomhed.

Den 9. december 2010 præsenterede Finanstilsynet som noget helt nyt en levetidsmodel (benchmarkmodel) med krav om at selskaberne skulle indsende redegørelse herom den 1. juli 2011. Før 2011 var reglerne for fastsættelse af forventede levetider alene overordnet beskrevet i Lov om finansiel virksomhed, § 21, hvoraf fremgik, at

> *'De efter § 20, stk. 1, nr. 1-5, anmeldte forhold skal være* ***betryggende og rimelige*** *over for den enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne.'*

Og videre:

> *'De beregningselementer (rentesatser, omkostningssatser og statistiske beregningselementer), der lægges til grund ved beregning af forsikringspræmier, tilbagekøbsværdier og fripolicer, skal vælges* ***med forsigtighed.****'*

Bekendtgørelse om finansielle rapporter, hvor § 66, stk. 4 havde følgende ordlyd om levetider på tidspunktet for Pensionsvalg 2011:

> *'Ved opgørelse af posterne i stk. 1-3 anvendes .....de* ***bedst mulige skøn*** *over de involverede forsikringsrisici, herunder dødelighed og invaliditetshyppighed m. v.'*

Som det vil fremgå, var det op til selskabets vurdering, at fastsætte forventede levetider. Med levetidsmodellen gjorde Finanstilsynet reglerne langt mere konkrete og kvantitative. Finanstilsynet offentliggjorde imidlertid ikke på daværende tidspunkt specifikationer af statistiske test, og derfor kunne selskabet ikke implementere benchmarkmodellen på dette tidspunkt, og kendte derfor heller ikke konsekvenserne heraf.

Den 21. december 2010 anmeldte selskabet nyt teknisk grundlag, hvor levetider til opgørelse af hensættelser angives til 'G82 + aldersforskydning på 5 år'. Således var der hensat tilstrækkeligt til den i 2011 forventede levetidsforlængelse.

5.1. Finanstilsynet har ikke kritiseret omvalgsmaterialet

I forbindelse med Pensionsvalg 2011 gennemførte udbad Finanstilsynets Forbrugerkontor sig en række oplysninger og ved brev af 18. maj 2011 (Bilag 7) pålagde Finanstilsynet selskabet at udsende nyt og mere balanceret omvalgsmateriale.

Herudover var Finanstilsynets Livkontor involveret i omvalget, i det Finanstilsynet ved brev af 30. maj 2011 (Bilag 17) udbad sig en redegørelse for selskabets beregning af kursværn. Henvendelsen blev besvaret samme dag, og sagen gav ikke anledning til kritik fra Finanstilsynet. Selskabet henviser til, at Finanstilsynet 2 gange i løbet af maj 2011 var inddraget i Pensionsvalg 2011, og ikke fandt yderligere anledning til kritik af omvalgsmaterialet efter den finansielle lovgivning, herunder blev forholdet omkring levetider slet ikke berørt til trods for at Finanstilsynet netop i foråret 2011 havde fokus på den netop udsendte levetidsbenchmark.

Selskabet henviser endvidere til, at Finanstilsynet heller ikke har kritiseret omvalgsmateriale i forbindelse med tilsynssagen i 2014.

5.2. Klager er blevet fuldt kompenseret

Selskabet henviser videre til, at Klager på linje med alle andre kunder, der valgte om i 2011, er blevet kompenseret for de hensættelser, der var på levetider på tidspunktet for omvalg, jf. Finanstilsynets afgørelse af 2. april 2014 (Bilag 18). Disse hensættelser var udtryk for de i 2011 forventede forøgede levetider.

Kompensationsmodellen er drøftet med Finanstilsynet, der har fundet den rimelig, jf. afgørelsen. Kompensationen indebærer, at de i øvrigt tilstrækkelige hensættelser, der var foretaget i 2011 til afdækning af levetidsrisikoen, er udbetalt til klagerne. Derved er klagerne blevet fuldt kompenseret for de i 2011 forventede levetidsmæssige konsekvenser af omvalget. Selskabet kan derfor ikke imødekomme yderligere krav i anledning af levetidsforlængelsen."

Klageren har i brev af 6/5 2015 til nævnet heroverfor bl.a. bemærket:

"Jeg har gennemlæst det fremsendte materiale. Jeg kan konstatere, at AP Pension **ikke** har ført noget bevis for, at jeg er blevet informeret om at mit omvalg i 2011 fra gennemsnitsrente til markedsrente også betød, at risikoen ved længere levetid overgik fra pensionskassen (FSP) til mig.

Jeg skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at da AP Pension regulerede min levetid, blev min forventede pension nedsat med ca. 30 %.

Jeg mener derfor, at min pensionskasse har tilbageholdt væsentlige oplysninger, som ville have haft afgørende indflydelse på mit valg fra gennemsnitsrente til markedsrente.

Jeg fastholder derfor mit krav om, at min regulerede levetid bringes tilbage til den levetid, som var gældende for mig før mit omvalg til FSP Markedsrente i 2011.

Alternativt, til at regulere min levetid tilbage til den oprindelig fastsatte levetid, foreslås en udbetaling af en kompensation til min pensionsordning, som modsvarer den regulerede levetid.

Af Deres brev kan jeg læse, at min sag vil blive behandlet samtidig med en gruppeklage fra ca. 330 personer. Jeg er bekendt med klagegruppens svar, som er fremsendt til Ankenævnet for Forsikring d. 28. april 2015. Jeg vil derfor ikke fremføre yderligere argumenter for min sag, men henviser til klagegruppens svar, hvis argumenter jeg støtter 100 % op om."

Af Finanstilsynets afgørelse af 2/4 2014 fremgår bl.a.:

"**Finanstilsynets afgørelse af 2. april 2014. Sagen har været forelagt Det Finansielle Råd**.

…

2. Sagsfremstilling

…

AP Pensions model for kompensation

Finanstilsynet anmodede AP Pension om redegørelser for forløbet af de gennemførte omvalg i 2011, 2012 og 2013. AP Pensions bestyrelse traf i efteråret 2013 beslutning om en kompensation og indledte dialog med Finanstilsynet desangående. I dialogen har AP Pension over for Finanstilsynet fremlagt en model for kompensation til de medlemmer, der har valgt om i henholdsvis 2011, 2012 og 2013, og hvor AP Pension kunne konstatere, at der ikke ved omvalgene var ydet tilstrækkelig kompensation.

I den fremlagte model tages der udgangspunkt i en kollektiv beregning indenfor de relevante kontributionsrentegrupper. For de enkelte omvalg er der ved beregningen af den endelige kompensation taget højde for:

- allerede udbetalt omvalgsbonus,

- i hvilket omfang værdien af skyggekontoen på tidspunktet for omvalg kan fradrages,
- finansiel risiko i forbindelse med gennemførslen af omvalgene,
- risikounderskud afholdt af egenkapitalen,
- selektionsrisiko

…

4. Vurdering

…

AP Pensions model for kompensation

Finanstilsynet har gennemgået principperne i AP Pensions model for kompensation til medlemmer, der har valgt om i henholdsvis 2011, 2012 og 2013. Finanstilsynet har vurderet principperne i den fremlagte model i forhold til principperne anført herover.

Det er Finanstilsynets vurdering, at modellen fremlagt af AP Pension sikrer medlemmerne en rimelig behandling af medlemmerne i overensstemmelse med principperne anført herover.
Finanstilsynet har ved vurderingen lagt vægt på, at de principper, der anvendes i modellen svarer til praksis gældende på tidspunktet for omvalgene. Det gælder for så vidt angår den kollektive tilgang til beregningerne samt mulighederne for at korrigere størrelsen af kompensationen.

På den baggrund påtaler Finanstilsynet, at AP Pension, ved omvalg for medlemmer i den daværende Finanssektorens Pensionskasse i 2011, 2012 og 2013, undlod at udbetale de merhensættelser til forventet længere levetid, som gjaldt på tidspunktet for omvalget.

Information om AP Pensions kompensationsmateriale

Finanstilsynet påbyder endvidere i medfør af § 3 i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder AP Pension at udsende informationsmateriale til alle omvalgte medlemmer fra den daværende Finanssektorens Pensionskasse. Materialet skal beskrive baggrunden for, at der gives kompensation og skal informere de berørte medlemmer om at de vil modtage kompensation. Informationsmaterialet skal udsendes i 2. kvartal 2014.

Finanstilsynet påbyder endvidere, at AP Pension inden udgangen af 2014, når de berørte medlemmer har fået tilskrevet kompensation, udsender informationsmateriale til de berørte medlemmer med besked om de konkrete økonomiske konsekvenser for medlemmet."

Af pensionsregulativ for FSP Traditionel 2011 fremgår bl.a.:

"**Størrelsen af pensionerne og ydelserne**

§ 10. Pensionerne og ydelsernes størrelse og værdi beregnes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende tekniske grundlag, som er anmeldt til Finanstilsynet.

Stk. 2. Ved beregning af invalidepension, børnepension, ægtefælle- og samleverpension, dødsfaldssum og ugiftesum, og det indbyrdes forhold mellem disse dækninger, tages udgangspunkt i størrelsen af den tilsvarende dækning ved overgang til afdeling FSP Traditionel den 1. januar 2010.

Stk. 3. Ydelsernes størrelse fremgår af den Konto- & Pensionsoversigt, som tilsendes hvert medlem primo året."

7. 87093

Nævnet udtaler:
Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at selskabet er berettiget til at regulere klagerens pension i henhold til det til enhver tid gældende beregningsgrundlag, herunder ændrede levetidsforudsætninger. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har nedsat klagernes pensionsydelser.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren ved omvalget i 2011 overgik fra et garanteret produkt til et markedsrenteprodukt, hvor ydelsen fastlægges på baggrund af et ugaranteret beregningsgrundlag. Nævnet har også lagt vægt på, at leveforudsætningerne er en del af det tekniske grundlag, der er anmeldt til Finanstilsynet. Nævnet henviser til § 10 i pensionsregulativet, hvoraf det fremgår, at "Pensionerne og ydelsernes størrelse og værdi beregnes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende tekniske grundlag, som er anmeldt til Finanstilsynet."

Allerede fordi selskabet har handlet i overensstemmelse med det til Finanstilsynet anmeldte tekniske grundlag, har nævnet ikke grundlag for at pålægge selskabet at udbetale en kompensation, der modsvarer den regulerede levetid.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
Formand